Actieplan

Seksueel Grensoverschrijdend Gedrag

2026-2031

Departement Welzijn en Samenleving - Dienst Preventie voor Veiligheid - Team Samenleven & Veiligheid

Contactpersonen: Inma Roldan, Natalie Troch, Kim Geenens

Inhoud

1. Inleiding 4
2. Visie op de aanpak van seksueel grensoverschrijdend gedrag 5
3. Samenwerkings- en beslissingsstructuur 6
4. Fenomeenanalyse 7
4.1 Probleemomvang en contextanalyse 7
4.1.1 Wijdverspreid fenomeen 8
4.1.2 Niet iedereen loopt hetzelfde risico 9
4.1.3 De impact reikt verder dan het incident zelf 10
4.1.4 De online dimensie wordt steeds belangrijker 11
4.1.5 Onderrapportering.... 11
4.2 Risico- en beschermende factoren 12
5. Ambities, doelstellingen en acties....13
Doelstelling 1: We versterken de lokale geïntegreerde aanpak van seksueel grensoverschrijdend gedrag door in te zetten op monitoring, kennisdeling en samenwerking. 14
Actie 1 Versterken van samenwerking en expertise-uitwisseling met lokale, bovenlokale en wetenschappelijke partners 15
Actie 2 Monitoren, analyseren en kennis ontwikkelen (NIEUW) 15
Doelstelling 2: We versterken de kennis, vaardigheden en handelingszekerheid van professionals, organisaties en sleutelsectoren om seksueel grensoverschrijdend gedrag te voorkomen, te herkennen en gepast aan te pakken. 16
Actie 3 Faciliteren van expertise-uitwisseling, vorming en ondersteunende instrumenten aanreiken 16
Actie 4 Verbreden en versterken van de toolbox Seksueel Grensoverschrijdend Gedrag (NIEUW) 17
Actie 5 Preventieve en curatieve maatregelen structureel verankeren in stedelijke evenementen (NIEUW).... 17
Actie 6 Versterken van de rol van taxichauffeurs als sleutelfiguren (NIEUW) 18
Actie 7 Verankeren van een gender-/veiligheidsreflex in ontwerp, beheer en gebruik van de publieke ruimte (NIEUW).... 18
Doelstelling 3: We versterken burgers om mythes en taboes te doorbreken, signalen te herkennen, gepast te reageren en meldingsbereidheid te verhogen. 19
Actie 8 Sensibilisering, dialoog en normverandering rond seksueel grensoverschrijdend gedrag (NIEUW).... 19
Actie 9 Versterken via omstaandersprincipe.... 20
Doelstelling 4: We versterken de toegankelijkheid, afstemming en samenwerking binnen de zorgketen zodat slachtoffers, plegers en hun omgeving tijdig passende ondersteuning krijgen.....20

Actie 10 Versterken van bestaande Safe(r) Spaces voor kwetsbare groepen (NIEUW) 20

Actie 11 Drempels verlagen door risicogroepen wegwijs te maken in het diverse hulpnetwerk Seksueel Grensoverschrijdend Gedrag (NIEUW) 21

Actie 12 Drempel naar hulp verlagen door inzet van infocoaches..... 21

Actie 13 Drempel naar hulp verlagen door inzet van het Meldpunt Grensoverschrijdend Gedrag tijdens de Gentse Feesten 22

Doelstelling 5 We versterken de handhaving en opvolging van seksueel grensoverschrijdend gedrag zodat slachtoffers, getuigen en plegers kunnen rekenen op een toegankelijke, proportionele en gepaste politionele en justitiële aanpak. 22

Actie 14 Versterken van een trauma- en slachtoffersensitief contact met politie..... 23

Actie 15 Onderzoeken van juridische haalbaarheid, proportionaliteit en meerwaarde van diverse herstelgerichte en bestuurlijke maatregelen (NIEUW) 23

6. Monitoring en evaluatie ..... **Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**

7. Bijlage. Risico en beschermende factoren.....25

1. Inleiding

Iedereen moet zich in de (semi-)publieke ruimte[1] vrij en veilig kunnen bewegen. Wanneer mensen geconfronteerd worden met seksueel grensoverschrijdend gedrag (SGG), komt dat fundamentele recht onder druk te staan. Slachtoffers en omstaanders passen hun gedrag aan, vermijden bepaalde plaatsen of maken op bepaalde momenten geen gebruik meer van de publieke ruimte. Daardoor nemen hun gevoel van veiligheid en hun bewegingsvrijheid af, met als mogelijk gevolg dat hun kansen in de maatschappij verminderen (minder deelname aan het maatschappelijke leven, onzichtbaar worden, minder ontwikkelingskansen, ...)

Vanuit de ambitie om te bouwen aan een veilige, inclusieve en verbonden stad neemt Stad Gent een actieve rol op in de preventie en aanpak van SGG. Als nabij bestuur kan Stad Gent samen met partners bijdragen aan veilige publieke ruimtes, vroegtijdige detectie en toegankelijke ondersteuning. Daarnaast heeft de Stad ook een belangrijke rol in het versterken van sociale normen rond respect, consent en gelijkwaardigheid.

Dit lokaal actieplan voor de periode 2026-2031 geeft richting aan de verdere aanpak van seksueel grensoverschrijdend gedrag (SGG). Het bouwt voort op de ervaringen en resultaten van de vorige actieplannen (2022-2023 en 2024-2025). De evaluatie daarvan bevestigt het belang van een gecoördineerde aanpak van deze complexe maatschappelijke problematiek.

De opgedane ervaringen en lessen vormen de basis voor dit nieuwe actieplan. Het zet in op zowel continuïteit als vernieuwing: bestaande succesvolle initiatieven worden versterkt, terwijl tegelijk wordt ingespeeld op nieuwe maatschappelijke ontwikkelingen en contexten die de problematiek van SGG beïnvloeden.

Uit de evaluatie blijkt dat bepaalde kwetsbare groepen nog onvoldoende werden bereikt. Daarom wordt binnen dit actieplan expliciet aandacht besteed aan een bredere inclusie van deze doelgroepen in de voorgestelde acties.

De evaluatie toont aan dat de aanpak binnen het nightlife-circuit sterk uitgebouwd is. De focus kan verruimen naar andere contexten en doelgroepen waar een preventieve en sensibiliserende aanpak eveneens noodzakelijk is.

Tot slot bevestigt de evaluatie dat het lokaal actieplan zich in de eerste plaats moet richten op de hefbomen, bevoegdheden en partners waarop lokaal daadwerkelijk impact kan worden gerealiseerd.

[1] (semi-)publieke ruimte: plekken die publiek toegankelijk zijn met of zonder vast toezicht zoals parken, pleinen, straten maar ook horecazaken, musea, nachtclubs,...

2. Visie op de aanpak van seksueel grensoverschrijdend gedrag

SGG raakt niet alleen de persoon die het meemaakt, maar heeft ook een impact op het veiligheidsgevoel, de leefbaarheid en de toegankelijkheid van de publieke ruimte. Tegelijk is SGG geen probleem met één duidelijke oorzaak of één eenvoudige oplossing. Het ontstaat in een complexe wisselwerking tussen individuele keuzes, sociale normen, machtsverhoudingen, omgevingsfactoren en maatschappelijke ongelijkheden. Daardoor volstaat het niet om enkel in te zetten op handhaving of hulpverlening nadat feiten zich hebben voorgedaan. Wie een duurzame impact wil realiseren, moet ook aandacht hebben voor de omstandigheden waarin grensoverschrijdend gedrag ontstaat.

Daarom kiest Stad Gent voor een geïntegreerde aanpak. De preventie en aanpak van SGG is immers een gedeelde verantwoordelijkheid. Verschillende beleidsdomeinen, organisaties en maatschappelijke partners beschikken elk over hefbomen om risico's te verkleinen en beschermende factoren te versterken. Veiligheid, welzijn, onderwijs, jeugdwerk, cultuur, sport, mobiliteit en het middenveld vullen elkaar daarbij aan. Dit actieplan staat dan ook niet op zichzelf, maar sluit aan bij andere stedelijke beleidsinitiatieven rond veiligheid, inclusie, welzijn, participatie en samenleven.

Naast maatschappelijke en beleidsmatige evoluties is ook het juridische kader rond seksueel grensoverschrijdend gedrag de voorbije jaren aanzienlijk versterkt. De Seksismewet van 2014 maakte seksuele straatintimidatie strafbaar. Met de hervorming van het seksueel strafrecht in 2022 kwam toestemming centraal te staan en werd de bescherming tegen seksueel grensoverschrijdend gedrag verder uitgebreid. Ook recente Vlaamse beleidsontwikkelingen rond gendergerelateerd geweld[2] leggen nadruk op preventie, bescherming en slachtoffergerichte ondersteuning. Deze evoluties versterken het kader waarbinnen Stad Gent haar lokale regierol opneemt.

Om deze ambitie waar te maken, bouwt Stad Gent verder op de principes van haar lokaal preventiebeleid. Daarbij kiezen we voor een duurzame aanpak van veiligheids- en samenlevingsvraagstukken, gebaseerd op een gedeelde verantwoordelijkheid over beleidsdomeinen en organisaties heen. Drie principes vormen hierbij ons kompas:

Zorg
We hebben bijzondere aandacht voor mensen in kwetsbare situaties. Zorg gaat daarbij verder dan hulpverlening alleen en omvat ook ondersteuning, herstel, participatie en het versterken van beschermende factoren.

Nabijheid
We blijven dicht bij mensen, buurten en organisaties. Door aanwezig te zijn op het terrein en

[2] Vlaams actieplan ter bestrijding van gendergerelateerd geweld voor de periode 2025-2029 | Vlaanderen.be

signalen op te vangen, krijgen we zicht op wat leeft en kunnen we inspelen op concrete noden en uitdagingen.

Grenzen
We stellen duidelijke grenzen aan gedrag dat de veiligheid, integriteit of leefbaarheid van anderen aantast. Waar nodig combineren we preventieve maatregelen met handhaving en regulering.

Om deze principes in de praktijk te brengen, baseren we ons op de methodiek van wenselijke preventie[3]. Die vertrekt vanuit het idee dat problemen best zo vroeg mogelijk worden aangepakt en dat duurzame verandering vooral ontstaat door in te werken op de context waarin gedrag zich ontwikkelt. Daarom zetten we in op vroegtijdig ingrijpen, het versterken van handelingsmogelijkheden van burgers en professionals, actieve participatie van betrokkenen en het verhogen van de leefkwaliteit. Zo willen we niet alleen incidenten voorkomen, maar ook bijdragen aan publieke ruimtes waarin respectvolle omgangsvormen en veiligheid vanzelfsprekender worden.

Deze visie vormt het fundament van dit actieplan. De doelstellingen en acties die volgen bouwen verder op deze uitgangspunten en geven concreet vorm aan de ambitie van Stad Gent om SGG terug te dringen en de publieke ruimte voor iedereen veiliger en toegankelijker te maken.

3. Samenwerkings- en beslissingsstructuur

Omdat samenwerking en participatie essentieel zijn voor een duurzame aanpak van SGG, wordt de uitvoering van dit actieplan opgevolgd via een structuur die expertise, praktijkervaring en beleidssturing met elkaar verbindt.

De inhoudelijke opvolging gebeurt via **de kerngroep SGG**[4], waarin stedelijke diensten en relevante partners vertegenwoordigd zijn. De kerngroep bewaakt de uitvoering van het actieplan, volgt tendensen en signalen op, wisselt expertise uit en formuleert voorstellen voor nieuwe acties of bijsturingen.

Daarnaast wordt de aanpak gevoed door een bredere **klankbordgroep**[5] van terreinactoren en experten. Deze groep brengt praktijkervaring, signalen en behoeften vanuit verschillende doelgroepen en contexten aan.

Het actieplan werd voorgelegd aan het **ambtelijke kernteam Lokaal Preventiebeleid,** het **directieteam** departement Welzijn en Samenleving en het **managementteam**.

[3] Goris, P., Burssens, D., Melis, B., & Vettenburg, N. (2007). Wenselijke preventie stap voor stap. Garant
[4] Politiezone Gent, Dienst Lokaal Sociaal Beleid, Jeugddienst, Zorgcentrum na Seksueel Geweld, Mobiliteitsbedrijf, AMFORA, Dienst Outreachend Werk, Asiel en Vluchtelingen, Sportdienst, Dienst Feesten en Ambulante Handel en Dienst Gezondheid en Zorg.
[5] Safe n' Sound, Minus One, Go Boom, JONG vzw, JES vzw, Collectief Meisjes*werk, Gemeenschapswacht (Dienst Preventie voor Veiligheid), Nightlife Council, Jeugdraad, Dienst Beleidsparticipatie, ….

Daarna gaat het actieplan ter kennisgeving naar het **college** en voor bespreking naar **commissie** FABAZ[6] in november 2026. Er wordt voorzien in tussentijdse evaluatie via het politiek-ambtelijk Stuurcomité Lokaal Preventiebeleid.

Door deze structuur te combineren met bestaande samenwerkingsverbanden en netwerken zorgen we voor een efficiënte opvolging van het actieplan, een goede afstemming tussen partners en een voortdurende wisselwerking tussen beleid, praktijk en terreinervaring.

4. Fenomeenanalyse

Deze fenomeenanalyse brengt de omvang, kenmerken en risicofactoren van SGG in kaart. Ze vormt de basis voor de prioriteiten en acties binnen dit actieplan.

Definiëring en afbakening

Voor dit actieplan sluiten we aan bij de definitie die wordt gehanteerd binnen het Vlaamse beleidskader rond grensoverschrijdend gedrag[7]. Onder SGG verstaan we elke vorm van ongewenst verbaal, non-verbaal of lichamelijk gedrag met een seksuele connotatie die de waardigheid van een persoon aantast of een bedreigende, beledigende, vernederende of kwetsende omgeving creëert.

Deze definitie omvat een brede waaier aan gedragingen, gaande van seksuele opmerkingen en intimidatie tot ongewenste aanrakingen, online grensoverschrijdend gedrag en ernstig seksueel geweld. Daarbij hebben we niet alleen aandacht voor de intentie van degene die het gedrag stelt, maar ook voor de impact en de beleving van degene die ermee wordt geconfronteerd.

Omdat SGG zich in uiteenlopende **contexten**[8] kan voordoen, is een afbakening van dit actieplan noodzakelijk. Stad Gent focust hierbij op de (semi-)publieke ruimte en op contexten waarin de Stad samen met haar partners een rol kan opnemen in preventie, sensibilisering, detectie, ondersteuning en handhaving. Voor de context thuis verwijzen we naar het actieplan intrafamiliaal geweld: waar zinvol wordt maximaal samengewerkt.

4.1 Probleemomvang en contextanalyse

Beschikbare Belgische onderzoeken en Gentse cijfers tonen een aantal terugkerende patronen:
SGG is een **wijdverspreid fenomeen**;
Het risico is niet gelijk verdeeld over de bevolking, maar hangt samen met verschillende kwetsbaarheidsfactoren;

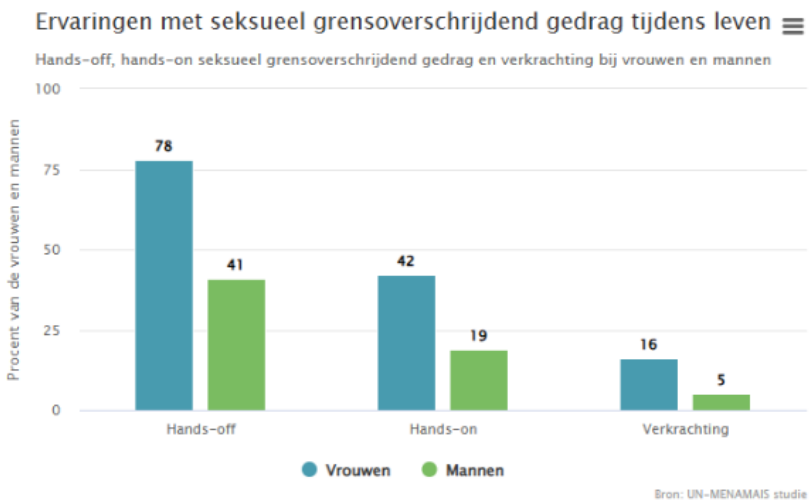
[6] Commissie Financiën, Administratieve vereenvoudiging, Burgerzaken en Algemene Zaken
[7] Vlaamse Regering, Actieplan GGG (VR 2025 2111 DOC.1039/2, bijlage), geraadpleegd via Themis Vlaanderen, https://themis.vlaanderen.be.
[8] Met context bedoelen we fysieke of digitale omgevingen waar mensen elkaar ontmoeten, zich verplaatsen of deelnemen aan activiteiten, zoals publieke ruimtes, evenementen, uitgaansgelegenheden, sport- en cultuuractiviteiten, verplaatsingen of online omgevingen.

Het heeft een **impact op hoe mensen zich bewegen in en deelnemen aan het publieke leven**; De **digitale omgevingen** spelen een steeds belangrijkere rol.

4.1.1 Wijdverspreid fenomeen

Diverse bronnen tonen aan dat SGG geen marginaal of uitzonderlijk fenomeen is.

Uit het UN-MENAMAIS-onderzoek (2021[9]) met 2.115 respondenten blijkt dat **81% van de vrouwen en 48% van de mannen tussen 16 en 69 jaar ooit een vorm van SGG meemaakte**. Bij vrouwen rapporteert 42% fysiek SGG en 16% verkrachting. Ook ouderen ervaren SGG: 44% van de bevraagde 70-plussers gaf aan ooit seksueel geweld te hebben meegemaakt.

In de Veiligheidsmonitor[10] rapporteren meer vrouwen dan mannen slachtofferschap van seksueel geweld: **8 op de 10 respondenten die seksueel zijn aangerand, zijn vrouwen**. Het aandeel ligt iets hoger in de openbare ruimte en iets lager binnen de familiale context.

Gentse cijfers

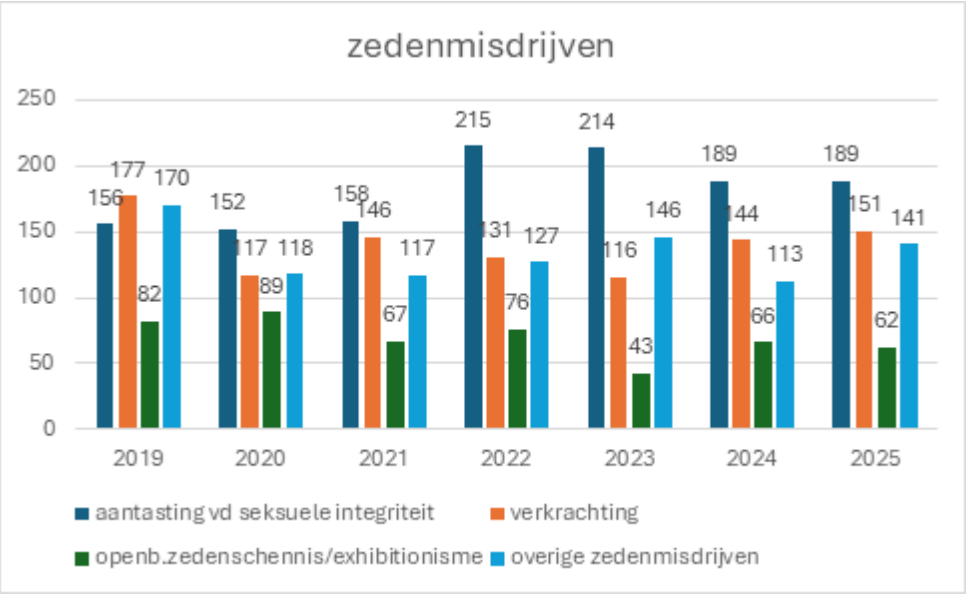
Uit het Safer Cities-project[11] van Plan International (2021), waarin 1.035 Gentse getuigenissen werden verzameld, blijkt dat 85% van de respondenten ooit een vorm van SGG had ervaren. Van de meldingen was 90% afkomstig van vrouwen, 9% van mannen en 1% van personen die zich anders identificeerden. In 60% van de meldingen ging het om intimidatie zonder fysiek contact, terwijl 35% melding maakte van ongewenst fysiek contact. Slechts bij 14% van de incidenten greep een omstaander in.

Politie Gent registreerde in 2025 in totaal 543 zedenmisdrijven, tegenover 585 in 2019. Binnen deze categorie steeg het aantal feiten van aantasting van de seksuele integriteit met 21%, van 156 naar 189 feiten. Het aantal geregistreerde verkrachtingen daalde met 15%, van 177 naar 151 feiten.

[9] Keygnaert, I., De Schrijver, L., Cismaru Inescu, A., Schapansky, E., Nobels, A., Hahaut, B.,. Vandeviver, C. (2021). UN-MENAMAIS Understanding the Mechanisms, Nature, Magnitude and Impact of Sexual Violence in Belgium. Brussels: Belgian Science Policy Office.; Zorgcentra na Seksueel Geweld. (2025). Seksueel geweld en toestemming. Opgehaald van zsg.belgium.be: https://zsg.belgium.be/nl/personapage/info-voor-professionals

[10] Federale Politie. (2024). Federale Analyse van de Veiligheidsmonitor 2024. Brussel: Federale Politie, p. 42

[11] Platform waar burgers ervaringen kunnen delen, dit gaat om zelfrapportering.

Ook gegevens uit de hulpverlening bevestigen het fenomeen. Het Zorgcentrum na Seksueel Geweld Oost-Vlaanderen ontving in 2025 in totaal 116 meldingen van feiten die plaatsvonden op Gents grondgebied, tegenover 94 in 2019. Tijdens de Gentse Feesten werden tussen 2022 en 2026 gemiddeld 26 dossiers rond SGG behandeld per editie.

Hoewel het totale aantal geregistreerde zedenmisdrijven in Gent lager ligt dan in 2019, zien we binnen deze categorie wel een toename van aantasting van de seksuele integriteit. Deze feiten vertonen een jaarlijkse piek tijdens de zomermaanden en in het bijzonder in juli.

Deze evoluties moeten met de nodige voorzichtigheid worden geïnterpreteerd. Nationale studies wijzen erop dat verbeterde registratie, een hogere aangiftebereidheid en de hervorming van het seksueel strafrecht een invloed kunnen hebben op de geregistreerde cijfers.

De beschikbare gegevens laten evenmin toe om op basis van absolute aantallen te besluiten dat Gent hoger scoort dan andere Vlaamse centrumsteden. Daarvoor zijn cijfers per inwoner en een uniforme registratiemethode nodig.

De Gentse cijfers sluiten wel aan bij patronen die ook zichtbaar zijn in andere Vlaamse centrumsteden en internationale stedelijke contexten, waar vrouwen, jongeren en LGBTQIA+-personen disproportioneel worden getroffen.

4.1.2 Niet iedereen loopt hetzelfde risico

Hoewel SGG iedereen kan treffen, tonen verschillende onderzoeken aan dat het risico niet gelijk verdeeld is.

Jongeren behoren tot de groepen met **het hoogste risico**. Uit het UN-MENAMAIS-onderzoek blijkt dat respondenten tussen 16 en 24 jaar het vaakst rapporteerden dat zij in het voorgaande jaar SGG hadden meegemaakt. Bij **jonge vrouwen gaf bijna 79%** dit aan. Bij **LGBTQIA+ jongeren** meer dan

zes op de tien. Van hen, linkt **67,4%** minstens een van deze ervaringen aan hun seksuele oriëntatie, genderidentiteit.[12]

Ook **personen met een handicap** rapporteren vaker ervaringen met fysiek seksueel geweld. Zo rapporteerde **37,8%** van de personen met een handicap ooit hands-on seksueel geweld tegenover 29,4% van de personen zonder handicap. Voor verkrachting gaat het om respectievelijk 15,5% en 9,4%.[13]

Ook bij mensen in maatschappelijk kwetsbare situaties worden hogere slachtoffercijfers vastgesteld. Onderzoek [14] bij **mensen met een migratie- of vluchtachtergrond toont aan dat 84% ooit seksueel geweld meemaakte**, terwijl meer dan een kwart slachtoffer werd van verkrachting.

Gentse cijfers

Ook de Gentse cijfers tonen aan dat bepaalde groepen disproportioneel worden geraakt.

Volgens de Veiligheidsmonitor 2024 ervaart 13,1% van de Gentse respondenten seksuele intimidatie op straat als een probleem in de buurt. Dat aandeel ligt hoger bij vrouwen, van wie 16% dit als een probleem ervaart, en bij jongeren tussen 15 en 24 jaar, bij wie het aandeel oploopt tot 27%.

De Gentse cijfers sluiten aan bij de internationale onderzoeksresultaten van de WHO, FRA en UN Women, waaruit blijkt dat seksuele intimidatie en seksueel geweld disproportioneel vrouwen, jongeren en LGBTQIA+-personen treffen.

4.1.3 De impact reikt verder dan het incident zelf

De impact van SGG beperkt zich niet tot het incident zelf. SGG beïnvloedt ook de manier waarop mensen gebruikmaken van publieke ruimtes en deelnemen aan maatschappelijke activiteiten.

Onderzoek naar het uitgaansleven[15] toont aan dat **49% van de respondenten een evenement niet bezocht uit vrees zich onderweg onveilig te voelen**. Bij 34% speelde de kans op SGG een rol. Bij 18- tot 34-jarigen loopt dit aandeel op tot 42%.

Gentse cijfers

Ook in Gent hebben onveiligheidsgevoelens een impact op het gedrag van inwoners. Volgens de Veiligheidsmonitor 2024 voelen vrouwen zich vaker onveilig dan mannen, respectievelijk 12,4% tegenover 5,3%.

---

[12] Burgwal, A., & Van Wiele, J. (2023). Genoeg / Enough / Assez: Onderzoek naar de ervaringen met geweld van LGBTI-personen in Vlaanderen. Centrum voor Seksuologie en Gender, UZ Gent – Transgender Infopunt

[13] *Fomenko, E., De Schrijver, L. & Keygnaert, I. (2023). Personen met een beperking en seksueel geweld. Universiteit Gent / ICRH.*

[14] *De Schrijver, L., Vander Beken, T., Krahé, B., Keygnaert, I. e.a. — "Victimization of Applicants for International Protection Residing in Belgium: Sexual Violence and Help-Seeking Behavior" (2022)*

[15] Gebaseerd op twee onderzoeken van het Onderzoekscentrum Publieke Impact (KdG): Zij aan Zij (2023), een bevraging bij 500 Vlaamse vrouwen over drempels voor evenementendeelname, en Onderzoeksrapport seksueel grensoverschrijdend gedrag in het uitgaansleven (2025). Vlaamse online bevraging bij 724 respondenten.

Vrouwen passen ook vaker hun gedrag aan. Zo komt 29% van de vrouwen niet buiten tijdens de duisternis, past 27% het gedrag of de kleding aan en vermijdt 16% bepaalde locaties.

Uit de Gentse resultaten van het Safer Cities-project blijkt dat 56% van de meldingen zich op straat situeerde, gevolgd door het openbaar vervoer met 11% en horecagelegenheden met 9%.

De Gentse cijfers tonen aan dat SGG niet alleen impact heeft op het individu, maar ook de bewegingsvrijheid, maatschappelijke participatie en het gebruik van de publieke ruimte beïnvloedt.

Gezien vrouwen vaker onveiligheid ervaren, beperken zij vaker hun gebruik van de openbare ruimte en de mogelijkheid om op een gelijkwaardige manier deel te nemen aan het publieke en sociale leven.

4.1.4 De online dimensie wordt steeds belangrijker

Naast fysieke omgevingen spelen ook digitale contexten een steeds belangrijkere rol. In het onderzoek "(Let Me) Breathe" gaf bijna **70% van de vrouwen jonger dan 30 jaar aan grensoverschrijdend gedrag te ervaren via sociale media en andere online omgevingen**.[16]

Ook registraties van Child Focus tonen deze evolutie. In 2024 behandelde de organisatie 227 dossiers rond grensoverschrijdende sexting. Voor het eerst werden daarnaast dossiers geopend rond artificieel gegenereerde naaktbeelden, de zogenaamde deepnudes.[17]

Digitale en fysieke contexten versterken elkaar steeds vaker en vragen daarom om een geïntegreerde aanpak.

Gentse cijfers

Voor Gent zijn momenteel geen afzonderlijke prevalentiecijfers beschikbaar die toelaten om de omvang en kenmerken van online SGG op lokaal niveau volledig in kaart te brengen.

Dat betekent niet dat de online dimensie lokaal minder relevant is. De toenemende verwevenheid tussen fysieke en digitale vormen van grensoverschrijdend gedrag maakt het noodzakelijk om de online dimensie mee te nemen in de Gentse aanpak.

De beperkte beschikbaarheid van lokale gegevens vormt tegelijk een aandachtspunt voor toekomstige monitoring en samenwerking met gespecialiseerde partners.

4.1.5 Onderrapportering

[16] Plan International België (2021). (Let Me) Breathe. Onderzoek naar seksuele intimidatie van jonge vrouwen in publieke en online ruimtes.
[17] Child Focus (2025). Jaarverslag 2024.

De beschikbare cijfers geven slechts een gedeeltelijk zicht op de omvang van SGG. Uit wetenschappelijk onderzoek[18], ook bevestigd in de Veiligheidsmonitor 2024, blijkt dat **slachtoffers vaak geen melding doen omdat zij het incident niet ernstig genoeg vinden** (51,6%). Andere redenen zijn dat zij geen ruchtbaarheid wensen (46%), denken dat **aangifte geen verschil maakt** (44,4%) of vrezen dat hun ervaring wordt geminimaliseerd of niet geloofd (41%).

De combinatie van schaamte, schuldgevoelens, taboe en normalisering zorgt ervoor dat een aanzienlijk deel van de feiten onder de radar blijft. Registraties van politie, hulpverlening en meldpunten geven daarom belangrijke signalen, maar weerspiegelen slechts een beperkt deel van de werkelijkheid.

Gentse cijfers

De registraties van Politie Gent, het Zorgcentrum na Seksueel Geweld, meldpunten en andere organisaties geven informatie over feiten, maar brengen door onderrapportering de werkelijke omvang van SGG in Gent niet volledig in beeld.

De Gentse cijfers moeten daarom vooral worden gelezen als signalen over patronen, evoluties, getroffen groepen en relevante contexten. Ze zijn geen volledige weergave van alle feiten die zich op het Gentse grondgebied voordoen.

4.2 Risico- en beschermende factoren

SGG ontstaat niet door één oorzaak, maar door een samenspel van factoren op individueel, relationeel, organisatorisch en maatschappelijk niveau. **Onderzoek toont aan dat risico's toenemen wanneer meerdere kwetsbaarheden samenkomen.**

Risicofactoren situeren zich onder meer op het vlak van **genderstereotypen, normaliserende sociale normen, beperkte vaardigheden rond communicatie en grenzen, middelengebruik, machtsongelijkheden** en contexten waar **anonimiteit** of **beperkt toezicht** aanwezig zijn.

Beschermende factoren zijn onder meer respectvolle sociale normen, kennis over toestemming, sterke relationele vaardigheden, toegankelijke hulpverlening, duidelijke organisatorische kaders en een omgeving waarin grenzen bespreekbaar zijn.

[18] *Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV) en ministerie van Justitie en Veiligheid, Waarom melden mensen (niet) bij meldpunten? Resultaten van een literatuur- en interviewstudie, 2025*

4.3 Prioritaire kwetsbare doelgroepen en contexten

Op basis van de cijferanalyse en de wetenschappelijke inzichten zien we dat risico's zich vaak opstapelen. Niet één factor verhoogt het risico, maar vooral de combinatie van verschillende **kwetsbaarheden**.

Daarom kiest Stad Gent samen met de kerngroep ervoor om prioritair in te zetten op **3 contexten** waarin meerdere risicofactoren samenkomen, het fenomeen zich het duidelijkst manifesteert en waar een lokaal bestuur samen met partners een verschil kan maken:

- (semi-)publieke ruimte;
- georganiseerde activiteiten en evenementen;
- online omgevingen.

Bijzondere aandacht gaat in dit actieplan daarom naar volgende **doelgroepen** (omstaanders, plegers en slachtoffers):

- jongeren in een fase van identiteitsontwikkeling;
- genderdimensie (bv vrouwen, meisjes, LGTBIQA+);
- personen met een beperkt sociaal netwerk of weinig steunfiguren;
- personen met traumatische ervaringen;
- personen in afhankelijkheidsrelaties (#metoo, risicofactoren);
- personen die geconfronteerd worden met sociale uitsluiting of discriminatie.

5. Ambities, doelstellingen en acties

Op basis van de fenomeenanalyse, de beschikbare cijfergegevens, wetenschappelijke inzichten en de expertise van de betrokken partners werden strategische keuzes gemaakt voor de periode 2026-2031.

Het actieplan omvat **5 doelstellingen**, waarin 15 acties, waarvan 9 nieuwe acties:

- Doelstelling 1: We versterken de lokale **geïntegreerde aanpak** van SGG door in te zetten op monitoring, kennisdeling en samenwerking.
- Doelstelling 2: We versterken de **kennis, vaardigheden en handelingszekerheid** van **professionals, organisaties en sleutelsectoren** om SGG te voorkomen, te herkennen en gepast aan te pakken.
- Doelstelling 3: We **versterken burgers** om mythes en taboes te doorbreken, signalen te herkennen, gepast te reageren en meldingsbereidheid te verhogen.
- Doelstelling 4: We **versterken** de toegankelijkheid, afstemming en samenwerking binnen **de zorgketen** zodat slachtoffers, plegers en hun omgeving tijdig passende ondersteuning krijgen.
- Doelstelling 5: We **versterken de handhaving en opvolging** van SGG zodat slachtoffers, getuigen en plegers kunnen rekenen op een toegankelijke, proportionele en gepaste politionele en justitiële aanpak.

De acties binnen dit plan richten zich op alle betrokkenen: slachtoffers, omstaanders, plegers, sleutelfiguren en professionals. Daarbij gaat bijzondere aandacht naar personen die geconfronteerd worden met een combinatie van **kwetsbare of verhoogde risicofactoren** en **contexten**.
Deze acties staan niet los van elkaar, maar versterken elkaar en worden geïntegreerd benaderd.

Doelstelling 1: We versterken de lokale geïntegreerde aanpak van seksueel grensoverschrijdend gedrag door in te zetten op monitoring, kennisdeling en samenwerking.

Een duurzame aanpak van SGG vraagt om een sterke regie, structurele samenwerking en continue kennisopbouw. Stad Gent bouwt verder op de netwerken en samenwerkingsverbanden uit de vorige beleidsperiode en versterkt deze waar nodig. Daarbij zetten we in op een gedeelde visie, systematische opvolging, kennisuitwisseling en een goede afstemming tussen lokale, bovenlokale en wetenschappelijke partners.

De beleidsmedewerker SGG van Dienst Preventie voor Veiligheid staat in voor de proces- en netwerkregie van het lokaal beleid en de opvolging van dit actieplan. De kerngroep SGG bewaakt de uitvoering van het plan en komt minstens jaarlijks samen. Daarnaast worden in 2028 en 2029 tussentijdse evaluatiemomenten georganiseerd waarbij ook signalen en ervaringen van betrokken doelgroepen worden meegenomen.

Actie 1 Versterken van samenwerking en expertise-uitwisseling met lokale, bovenlokale en wetenschappelijke partners

Door structurele samenwerking en kennisuitwisseling met lokale, bovenlokale en academische partners versterken we de kwaliteit en samenhang van de Gentse aanpak van SGG.

We faciliteren en participeren actief aan netwerken, overlegfora, onderzoeken en lerende trajecten die bijdragen aan een geïntegreerde en evidence-informed aanpak.

Bijzondere aandacht gaat naar het vernieuwde Lokaal Lerend Netwerk SGG, waar partners uit verschillende disciplines kennis en ervaringen uitwisselen, tendensen opvolgen en de uitvoering van het actieplan mee evalueren.

Daarnaast werken we samen met onder meer UGent, HOGENT, Karel de Grote Hogeschool, Plan International, Sensoa, …, evenals met overlegfora zoals de Nightlife Council, Bar Univers'elle, het Urban Sports Platform en MIRO, om nieuwe inzichten te vertalen naar de Gentse praktijk.

Trekker	Wisselend afhankelijk per netwerk
Betrokken diensten	Wisselend afhankelijk per netwerk
Type actie	Continuering

Actie 2 Monitoren, analyseren en kennis ontwikkelen (NIEUW)

Omdat SGG vaak ondergerapporteerd blijft, volstaan bestaande registraties niet om het fenomeen volledig in beeld te brengen. Daarom versterkt Dienst Preventie voor Veiligheid de monitoring van SGG via bestaande en nieuwe methodieken. Zo willen we meer inzicht krijgen in meldingsdrempels, redenen voor onderrapportering, de bekendheid van het bestaande aanbod en nieuwe tendensen binnen het fenomeen.

We bundelen opnieuw de krachten met Plan International binnen het Safer Cities 2.0-platform. Via safety walks, focusgroepen en het digitaal platform verzamelen we zowel kwantitatieve als kwalitatieve signalen. Deze methodieken laten toe om stedelijke trends en contexten waar het risico op SGG hoger ligt, beter in kaart te brengen.

Monitoring richt zich niet op het louter vergelijken van cijfers doorheen de tijd, maar op het opvolgen en interpreteren van tendensen en signalen. We onderzoeken welke methodieken het meest geschikt zijn om evoluties in kaart te brengen. Een stijging van meldingen wijst immers niet noodzakelijk op een toename van SGG, maar kan ook het gevolg zijn van een hogere meldingsbereidheid, een betere herkenning van grensoverschrijdend gedrag of een grotere bekendheid van het hulp- en meldingsaanbod.

Door kwantitatieve gegevens te combineren met kwalitatieve inzichten kunnen we evoluties beter duiden en onze aanpak gericht bijsturen.

Trekker	PVV
Betrokken diensten	Jeugddienst, Dienst Data en Informatie, Dienst Outreachend Werken, Asiel en Vluchtelingen, Dienst Lokaal Sociaal Beleid, Plan International
Type actie	Nieuw

Doelstelling 2: We versterken de kennis, vaardigheden en handelingszekerheid van professionals, organisaties en sleutelsectoren om seksueel grensoverschrijdend gedrag te voorkomen, te herkennen en gepast aan te pakken.

Om deze doelstelling te realiseren, zetten we in op vier complementaire sporen. We versterken de kennis en vaardigheden van professionals, ondersteunen organisaties bij het ontwikkelen van een preventief beleid, spelen in op nieuwe maatschappelijke tendensen en kwetsbaarheden en versterken sectoren die een belangrijke rol spelen in het signaleren en voorkomen van SGG.

Actie 3 Faciliteren van expertise-uitwisseling, vorming en ondersteunende instrumenten aanreiken

We versterken professionals en sleutelfiguren via een aanbod van **kosteloze opleidingen** (in samenwerking met o.a. Sensoa, Pimento, RADAR,...) en **lunchlezingen, inspiratiesessies en kennisuitwisseling.** Via de **digitale uitleenbib** stellen we methodieken en materialen (bvb. Operatie Alert, BARST en City Confessions) ter beschikking die hen ondersteunen om gesprekken met cliënten, jongeren en burgers aan te gaan. Op die manier dragen we bij aan een duurzame normverandering, waarbij respect, wederzijdse instemming en actieve betrokkenheid van omstaanders centraal staan.

Naast de basisvorming hebben we oog voor **nieuwe tendensen** en inzichten binnen het fenomeen, nl.: de manosfeer, online haatspraak, cyberpesten en andere vormen van schadelijke beïnvloeding.
We besteden aandacht aan maatschappelijke narratieven rond uitgaansleven, middelengebruik, spiking en slachtofferschap.

Trekker	PVV
Betrokken diensten	Jeugddienst, Sportdienst, Onderwijs, Nightlife Council, Amal, Regenbooghuis...
Type actie	Continuering

Actie 4 Verbreden en versterken van de toolbox Seksueel Grensoverschrijdend Gedrag (NIEUW)

De toolbox SGG voor het uitgaansleven werd ontwikkeld om uitbaters en organisatoren praktische handvatten te bieden voor de preventie van SGG.

We onderzoeken hoe de toolbox verder kan worden verbreed en afgestemd op andere contexten en doelgroepen. Daarbij besteden we bijzondere aandacht aan situaties waarin personen een verhoogde kwetsbaarheid ervaren of geconfronteerd worden met meerdere risicofactoren. We verkennen onder meer de noden in sectoren en groepen zoals studentenomgevingen, verzoekers internationale bescherming en internationaal beschermden, ouderen, LGBTQIA+-personen, personen met een handicap,…

Naast de bestaande fysieke en digitale toolbox blijven we inzetten op vorming en begeleiding. Zo ondersteunen we organisaties bij de effectieve toepassing van de aangereikte instrumenten in hun dagelijkse werking.

Trekker	PVV
Betrokken diensten	Afwisselend per context en prioritaire doelgroep
Type actie	NIEUW

Actie 5 Preventieve en curatieve maatregelen structureel verankeren in stedelijke evenementen (NIEUW)

Als organisator van evenementen wil Stad Gent zelf een voorbeeldrol spelen in de aanpak van SGG tijdens evenementen. We blijven dan ook inzetten op een integrale preventieve en curatieve aanpak tijdens de Gentse Feesten en gelijkaardige evenementen. Dit doen we door de campagne *'Nee is nee, enkel ja is oké'* zo zichtbaar mogelijk te maken, de norm te zetten dat grensoverschrijdend gedrag niet getolereerd wordt, en door vormingen en tools voor personeel werkzaam op en rond de evenementen aan te bieden, zodat zij weten hoe te reageren.

We onderzoeken hoe preventieve en curatieve maatregelen rond SGG verder structureel kunnen worden geïntegreerd in stedelijke evenementen (bv. Nieuwjaarsreceptie, Feest Vlaamse Gemeenschap, Vuurwerk Eindejaar, …) en bij welke evenementen dit noodzakelijk is.

We verkennen hoe externe organisatoren kunnen worden gestimuleerd om gelijkaardige maatregelen te nemen, onder meer via subsidiereglementen.

Zo versterken we de veiligheid van bezoekers en vervullen we als Stad een voorbeeldrol naar andere organisatoren.

Trekker	Dienst Preventie voor Veiligheid
Betrokken diensten	Dienst Feesten en Ambulante Handel, Jeugddienst, Dienst Lokaal Sociaal Beleid, Sportdienst…
Type actie	Nieuw

Actie 6 Versterken van de rol van taxichauffeurs als sleutelfiguren (NIEUW)

De taxisector speelt een belangrijke rol in het veilig en toegankelijk houden van verplaatsingen binnen de stad. Chauffeurs komen regelmatig in contact met personen die zich in een kwetsbare situatie bevinden, bijvoorbeeld tijdens verplaatsingen van en naar uitgaanscontexten.

Via het traject **Behulpzame Chauffeur** bieden we een aanvullende vorming aan rond het herkennen van signalen van (seksueel) grensoverschrijdend gedrag, het correct inschatten van situaties en het gepast reageren of doorverwijzen.

Zo versterken we hun rol als laagdrempelige sleutelfiguren en dragen we bij aan veilige verplaatsingen binnen de stad.

Trekker	Dienst Preventie voor Veiligheid
Betrokken diensten	Mobiliteitsbedrijf, taxisector
Type actie	Nieuw

Actie 7 Verankeren van een gender-/veiligheidsreflex in ontwerp, beheer en gebruik van de publieke ruimte (NIEUW)

De publieke ruimte wordt niet door iedereen op dezelfde manier ervaren en gebruikt. Meisjes en vrouwen botsen daarbij vaker op drempels die hun aanwezigheid, participatie en bewegingsvrijheid beïnvloeden. Stad Gent wil daarom het perspectief van meisjes en vrouwen systematisch meenemen bij het ontwerp, beheer, gebruik en de programmatie van de publieke ruimte.

Via kennisdeling, participatieve trajecten, het lerend netwerk Meisjes in de Publieke Ruimte en initiatieven zoals (Re)claim de Straat, delen we inzichten over hoe meisjes en vrouwen de publieke ruimte ervaren en gebruiken.

Deze inzichten worden vertaald naar beleidskeuzes, ruimtelijke projecten, beheerpraktijken en programmatie. Zo zorgen we ervoor dat het genderperspectief structureel wordt meegenomen in beslissingen die impact hebben op de publieke ruimte en werken we aan een veilige en inclusieve stad waarin iedereen zich welkom voelt en zich zichtbaar en vrij kan bewegen. We sluiten hierbij

maximaal aan op het harmoniseringskader, het IKZ en de bovenlokale aanpak rond gendergerelateerd geweld.

Trekker	Dienst Stedenbouw, Dienst Preventie voor Veiligheid, Dienst Lokaal Sociaal Beleid
Betrokken diensten	Mobiliteitsbedrijf, Lerend Netwerk Meisjes in de Publieke Ruimte, Jeugddienst, Sportdienst, uitbreiding gedurende het proces
Type actie	Nieuw

Doelstelling 3: We versterken burgers om mythes en taboes te doorbreken, signalen te herkennen, gepast te reageren en meldingsbereidheid te verhogen.

SGG kan enkel duurzaam worden teruggedrongen wanneer ook burgers en bezoekers actief bijdragen aan een cultuur van respect en grensbewustzijn. Daarom zet Stad Gent in op sensibilisering, dialoog en het versterken van de rol van omstaanders.

Door het thema bespreekbaar te maken, schadelijke stereotypes en mythes te doorbreken en burgers concrete handelingsperspectieven aan te reiken, vergroten we het maatschappelijk bewustzijn rond SGG. Zo versterken we niet alleen preventie en vroegdetectie, maar ook de bereidheid om hulp te zoeken, melding te maken of tussen te komen als omstaander.

Actie 8 Sensibilisering, dialoog en normverandering rond seksueel grensoverschrijdend gedrag (NIEUW)

SGG blijft vaak omgeven door taboes, misverstanden en normaliserende opvattingen. Daarom zet Stad Gent in op **sensibilisering en maatschappelijke dialoog om bewustwording te vergroten**, respectvolle omgangsvormen te bevorderen en grenzen bespreekbaar te maken.

Via diverse **campagnes, artistieke interventies, lezingen en participatieve acties** brengen we het thema onder de aandacht van een breed publiek. Daarbij werken we samen met scholen, culturele organisaties en middenveldpartners. Voorbeelden hiervan zijn Nee is Nee, Gent Kleurt Oranje, Art Against Violence, de kunstinstallaties Ongezien en Ongevraagd, de 10-daagse van de Veerkracht, Her Walk en de campagne Ongemakkelijke Stoelen.

Trekker	Dienst Preventie voor Veiligheid
Betrokken diensten	Jeugddienst, Sportdienst, OverKop-huis, JONG vzw, Art Against Violence, Ongezien, …
Type actie	Nieuw

Actie 9 Versterken via omstaandersprincipe

Omstaanders spelen een cruciale rol in het voorkomen en stoppen van SGG. Door in te grijpen maken zij een cultuurverandering rond dit thema zichtbaar en tastbaar, en dragen zij bij aan een samenleving waarin grensoverschrijdend gedrag minder wordt genormaliseerd.

Stad Gent organiseert omstaanderstrainingen om burgers te versterken in het herkennen van en reageren op (S)GG. Door in te zetten op concrete vaardigheden en handelingsperspectieven wordt de drempel verlaagd om een actieve rol op te nemen. Dit draagt bij aan vroegdetectie en een cultuur waarin grensoverschrijdend gedrag minder wordt getolereerd.

Naast het huidige aanbod van omstaanderstraining vanuit Amal, willen we bijzondere aandacht besteden aan groepen die een verhoogde kwetsbaarheid ervaren in de prioritaire contexten zoals studenten, ouderen, LGBTQIA+-personen, personen met een handicap, verzoekers internationale bescherming en internationaal beschermden.

Trekker	Dienst Preventie voor Veiligheid, Dienst Lokaal Sociaal Beleid
Betrokken diensten	Amal, Jeugddienst, Sportdienst, Onderwijs
Type actie	Continuering

Doelstelling 4: We versterken de toegankelijkheid, afstemming en samenwerking binnen de zorgketen zodat slachtoffers, plegers en hun omgeving tijdig passende ondersteuning krijgen.

Wie geconfronteerd wordt met SGG moet snel de weg vinden naar toegankelijke en kwaliteitsvolle hulp. Daarom zet Stad Gent in op een geïntegreerde aanpak waarbij welzijn, zorg, veiligheid en justitie nauw samenwerken.

We versterken de toegankelijkheid van bestaande hulpverlening, verbeteren de afstemming tussen partners en besteden aandacht aan slachtoffers, plegers en hun omgeving. Daarbij gaat bijzondere aandacht naar mensen die geconfronteerd worden met een combinatie van kwetsbaarheden en drempels naar hulpverlening.

Actie 10 Versterken van bestaande Safe(r) Spaces voor kwetsbare groepen (NIEUW)

Sommige groepen ervaren bijkomende drempels om hulp te zoeken of ondersteuning te aanvaarden. Een safe(r) space kan een eerste drempelverlagend initiatief zijn dat voldoende veiligheid, verbinding en ondersteuning biedt aan specifieke doelgroepen met een verhoogde kwetsbaarheid. Daarom zet Stad Gent in op het in kaart brengen van de bestaande safe(r) spaces en andere laagdrempelige initiatieven (bv. Regenbooghuis, Amal, Maanobota,…) en onderzoeken we hoe we deze kunnen ondersteunen en hoe we kunnen leren van elkaar. Zo willen we komen tot

een beter inzicht in welk soort safe(r) spaces werken, waar nog hiaten zijn en waar de noden liggen op vlak van SGG.

Trekker	Jeugddienst en PVV
Betrokken diensten	Jeugdwerkingen, Dienst Outreachend Werken, Asiel en Vluchtelingen en andere relevante partners
Type actie	Nieuw

Actie 11 Drempels verlagen door risicogroepen wegwijs te maken in het diverse hulpnetwerk Seksueel Grensoverschrijdend Gedrag (NIEUW)

Specifieke kwetsbare groepen met complexe risicocombinaties (plegers, slachtoffers en omstaanders) vallen soms door de mazen van het net en ervaren drempels om hulp te zoeken. We onderzoeken hoe we hen beter kunnen bereiken en toeleiden naar bestaande hulp- en ondersteuningsvoorzieningen zoals ZSG, AMFORA en andere gespecialiseerde organisaties.

We besteden bijzondere aandacht aan groepen die een verhoogde kwetsbaarheid ervaren, zoals studenten, ouderen, LGBTQIA+-personen, personen met een handicap, verzoekers internationale bescherming en internationaal beschermden, ...

Trekker	Dienst Preventie voor Veiligheid
Betrokken diensten	Jeugddienst, Studentenverenigingen, Dienst Outreachend Werken, Asiel en Vluchtelingen, Jeugdorganisaties, ZSG Oost-Vlaanderen en zorg- en welzijnspartners, Politie, Justitie
Type actie	NIEUW

Actie 12 Drempel naar hulp verlagen door inzet van infocoaches

Slachtoffers, plegers en hun omgeving vinden niet altijd tijdig de weg naar gepaste ondersteuning. Daarom zetten we in op infocoaches in de Overpoort (en eventuele andere prioritaire uitgaanszones) als laagdrempelig aanspreekpunt.

Infocoaches informeren, vangen signalen op en verwijzen gericht door naar hulpverlening en ondersteuning binnen een multidisciplinair netwerk. Zo dragen zij bij aan vroegdetectie en een betere toeleiding naar zorg.

Trekker	Dienst Preventie voor Veiligheid
Betrokken diensten	Politie Gent, uitvoerende partner
Type actie	Continuering

Actie 13 Drempel naar hulp verlagen door inzet van het Meldpunt Grensoverschrijdend Gedrag tijdens de Gentse Feesten

Tijdens de Gentse Feesten blijven we inzetten op een toegankelijke en geïntegreerde responsketen voor slachtoffers, getuigen en andere betrokkenen. Het Meldpunt Grensoverschrijdend Gedrag vormt hierbij een laagdrempelig aanspreekpunt waar melders van SGG worden opgevangen en indien nodig worden doorverwezen naar politie, hulpverlening of andere gespecialiseerde partners. Door een sterke afstemming tussen betrokken actoren zorgen we ervoor dat signalen snel worden opgepikt en betrokkenen tijdig de juiste ondersteuning krijgen. We evalueren continue en blijven zoeken naar strategieën om nabij te zijn, bv. door de inzet van mobiele meldpunten.

Trekker	Dienst Preventie voor Veiligheid
Betrokken diensten	Dienst Feesten en Ambulante Handel, Dienst Lokaal Sociaal Beleid, IVAGO, De Lijn, NMBS, taxisector…
Type actie	Continuering

Doelstelling 5 We versterken de handhaving en opvolging van seksueel grensoverschrijdend gedrag zodat slachtoffers, getuigen en plegers kunnen rekenen op een toegankelijke, proportionele en gepaste politionele en justitiële aanpak.

Handhaving vormt een belangrijke aanvulling op preventie, sensibilisering en hulpverlening. Wanneer grenzen worden overschreden is het essentieel dat slachtoffers en getuigen op een laagdrempelige manier melding kunnen maken van feiten en dat deze meldingen gepast worden opgevolgd.

Groep Gent zet daarom in op het verlagen van meldingsdrempels, het versterken van de samenwerking tussen lokale partners, politie en justitie en het verkennen van herstelgerichte maatregelen waar dit een meerwaarde kan bieden. Daarbij streven we naar een aanpak die zowel bescherming biedt aan slachtoffers als verantwoordelijkheid stimuleert bij plegers.

Actie 14 Versterken van een trauma- en slachtoffersensitief contact met politie

Voor iedereen die in contact komt met SGG kan de stap naar informatie, melding of aangifte bijzonder moeilijk zijn. Daarom versterken we bij medewerkers het inzicht in de complexiteit en traumatische impact van SGG, met aandacht voor vroegdetectie, risicotaxatie en gepast handelen. Hiervoor worden diverse leer- en ondersteuningsvormen, praktijkgerichte tools, studiedagen, thematische vormingsmomenten, … voorzien. Deze initiatieven kunnen flexibel vorm krijgen naargelang de noden (bv. lespakket via Paulo, themadagen of interne trajecten).
Daarnaast optimaliseert Politie Gent tegen 2030 haar onthaalwerking in functie van het trauma- en slachtoffersensitief contact. Stad Gent brengt relevante signalen, knelpunten en expertise in, biedt advies en ondersteunt waar mogelijk de ontwikkeling en het uittesten van nieuwe werkwijzen.

Trekker	Politie en Dienst Preventie voor Veiligheid
Betrokken diensten	ZSG, relevante welzijnspartners
Type actie	Nieuw

Actie 15 Onderzoeken van juridische haalbaarheid, proportionaliteit en meerwaarde van diverse herstelgerichte en bestuurlijke maatregelen (NIEUW)

Niet elk geval van SGG vraagt dezelfde reactie. Naast strafrechtelijke opvolging rijst steeds vaker de vraag of in bepaalde situaties ook bestuurlijke of herstelgerichte maatregelen kunnen bijdragen aan responsabilisering, gedragsverandering en het voorkomen van herhaling.

Het Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen adviseert[19] om op lokaal niveau bestuurlijk in te grijpen. Daarom onderzoekt Stad Gent, samen met politie, justitie en relevante partners, de mogelijkheden, opportuniteit en randvoorwaarden voor het inzetten van deze bestuurlijke maatregelen, GAS-trajecten en/of herstelgerichte interventies bij specifieke vormen van SGG.

Bijzondere aandacht gaat daarbij naar de juridische haalbaarheid, proportionaliteit, slachtofferperspectieven en de meerwaarde voor preventie van herval.

Trekker	Dienst Preventie voor Veiligheid
Betrokken diensten	Juridische Dienst, Politie Gent, parket, justitiehuizen, herstelgerichte organisaties
Type actie	Nieuw

[19] *https://igvm-iefh.belgium.be/sites/default/files/media/documents/Aanbeveling%20GAS-wetgeving%20veiligheid%20openbare%20ruimte.pdf*

6. Monitoring en evaluatie

Monitoring en evaluatie vormen een essentieel onderdeel van dit actieplan, omdat ze ons in staat stellen om de uitvoering systematisch op te volgen en de effecten van onze acties zichtbaar te maken. Om de impact van onze acties te waarborgen registreren en analyseren we gegevens, en sturen we bij waar nodig. Het doel is om ervoor te zorgen dat de doelstellingen haalbaar blijven en dat de ingezette middelen maximaal renderen.

De opvolging gebeurt structureel: de **kerngroep evalueert jaarlijks de voortgang en stuurt bij waar nodig**. Daarnaast agenderen we de vooruitgang en evaluatie van het actieplan **halverwege de legislatuur** op de politiek-ambtelijke stuurgroep Lokaal Preventiebeleid, waarbij ook strategische bijsturingen kunnen worden doorgevoerd.

7. Bijlage. Risico en beschermende factoren

SGG is het resultaat van een samenspel van factoren op individueel, relationeel, organisatorisch en maatschappelijk niveau. Risicofactoren vergroten de kans op grensoverschrijdend gedrag of slachtofferschap, terwijl beschermende factoren net bijdragen aan veilige relaties, respectvolle omgangsvormen en het tijdig herkennen van grenzen. Het gaat daarbij niet om kenmerken van specifieke groepen, maar om omstandigheden en contexten die het risico kunnen verhogen. Risico's stapelen zich vaak op wanneer verschillende kwetsbare factoren tegelijk aanwezig zijn.

Individuele en relationele factoren[20]:

Verschillende factoren beïnvloeden hoe mensen grenzen herkennen, aangeven, respecteren of overschrijden. Deze factoren kunnen zowel het risico vergroten om slachtoffer te worden van SGG als om dergelijk gedrag te stellen:

- genderdimensie: ontwikkeling van stereotiepe opvattingen over gender, seksualiteit en relaties;
- mythen en overtuigingen die SGG minimaliseren of normaliseren;
- eerdere ervaringen met slachtofferschap of grensoverschrijdend gedrag;
- groepsdruk en sociale beïnvloeding, vooral bij jongeren;
- beperkte vaardigheden rond communicatie, emotieregulatie en het aangeven van grenzen;
- alcohol- en druggebruik, waardoor het vermogen om toestemming te geven, te herkennen of te respecteren afneemt.

Beschermende factoren zijn onder meer open communicatie, relationele vaardigheden, gelijkwaardige relaties, kennis over toestemming en een omgeving waarin grenzen bespreekbaar zijn.

Omgevings- en systeemfactoren

Dit zijn factoren in publieke en semipublieke ruimtes die het risico verhogen:

- sociale normen die grensoverschrijdend gedrag normaliseren (vb. nafluiten van vrouwen);
- ruimtelijke factoren zoals anonimiteit, gebrek aan toezicht of onveilige inrichting;
- machtsdynamieken[21] in instellingen, organisaties of groepen;
- tijdens verplaatsingen die anonimiteit bevorderen (plaatsen waar het heel druk is of net verlaten) en waarin de bewegingsvrijheid of mogelijkheid om de situatie te verlaten beperkt is;
- gebrek aan duidelijke consequenties: lage pakkans of bagatellisering versterkt grensoverschrijdend gedrag;
- ongelijkheid tussen groepen (bv. gender, leeftijd, status) die leidt tot misbruik van macht.

---

[20] Factoren met invloed op seksueel grensoverschrijdend gedrag | Nederlands Jeugdinstituut en ' Risico- en beschermende factoren seksuele ontwikkeling | Richtlijn Seksuele ontwikkeling | Richtlijnen Jeugdhulp en Jeugdbescherming en Violencia de genero: Premisas comprensivas y prácticas para el trabajo social (2020)

[21] *Machtsdynamiek is de manier waarop machtsverschillen het gedrag en de relaties tussen mensen beïnvloeden*